

ความพึงพอใจของผู้มาเยือนที่มีต่อสิ่งอำนวยความสะดวกของอุทยานแห่งชาติ
เฉลิมพระเกียรติไทยประจัน จังหวัดราชบุรี
Visitors's Satisfaction on Facilities of Chaloe Phra Kiat Thai Prachan
National Park, Ratchaburi Province

สุพรรณษา เห็นบริสุทธิ์* กิตติชัย รัตน์นะ อภิชาติ ภัทรธรรม
Supansa Henborisut*, Kitichai Rattana, Apichart Pattaratuma
สาขาวิชาการบริหารทรัพยากรป่าไม้และสิ่งแวดล้อม คณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์^{*,2,3}
Forest Resource and Environmental Administration Forestry Kasetsart University
supansa.he@ku.th

Received: August 22, 2021

Revised: September 10, 2021

Accepted: September 20, 2021

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาลักษณะทางเศรษฐกิจ สังคม ข้อมูลทั่วไป บริบทของอุทยานแห่งชาติเฉลิมพระเกียรติไทยประจัน ระดับความพึงพอใจ และปัจจัยที่มีผลต่อความพึงพอใจของผู้มาเยือนที่มีต่อสิ่งอำนวยความสะดวกของอุทยานแห่งชาติเฉลิมพระเกียรติไทยประจัน จังหวัดราชบุรี ข้อมูลการศึกษารวบรวมโดยใช้แบบสอบถามไปสอบถามผู้มาเยือนอุทยานแห่งชาติเฉลิมพระเกียรติไทยประจันช่วงระหว่างเดือนพฤษภาคม-กรกฎาคม 2564 รวมจำนวน 368 ราย วิเคราะห์ทางสถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐานใช้การทดสอบแบบที (t-test) และการทดสอบแบบเอฟ (F-test) กำหนดนัยสำคัญทางสถิติไว้ที่ระดับ 0.05 (p-value = 0.05)

ผลการศึกษา พบว่า ผู้มาเยือนที่ทำการศึกษาล้วนเป็นเพศชาย มีอายุเฉลี่ย 36.13 ปี มีการศึกษาระดับ ปวช-อนุปริญญา มีอาชีพหลักเกษตรกร มีภูมิลำเนาอยู่ในภาคกลาง/ภาคตะวันออก มีวัตถุประสงค์ของการมาเยือนเพื่อพักผ่อนหย่อนใจ เป็นกลุ่มที่มาเยือนกับครอบครัว และส่วนใหญ่ไม่เคยมีประสบการณ์การมาเยือน อุทยานแห่งชาติเฉลิมพระเกียรติไทยประจันมีสภาพป่าที่อุดมสมบูรณ์ เป็นผืนป่าเดียวกันกับอุทยานแห่งชาติแก่งกระจาน เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าแม่น้ำภาชี และสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา สภาพป่าเป็นป่าเบญจพรรณ แหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญ ได้แก่ น้ำพุร้อนโป่งกระทิง และจุดชมนกเงือกบางกะมา สิ่งอำนวยความสะดวกในพื้นที่ ได้แก่ ห้องน้ำ บ้านพัก ลานกางเต็นท์ ลานจอดรถ ศูนย์บริการนักท่องเที่ยว เส้นทางศึกษาธรรมชาติ และป้ายสื่อความหมายต่าง ๆ ผู้มาเยือนมีความพึงพอใจต่อสิ่งอำนวยความสะดวกของอุทยานแห่งชาติเฉลิมพระเกียรติไทยประจันอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.94 ปัจจัยที่มีผลต่อความพึงพอใจของผู้มาเยือนที่มีต่อสิ่งอำนวยความสะดวกของอุทยานแห่งชาติเฉลิมพระเกียรติไทยประจัน ได้แก่ วัตถุประสงค์ของการมาเยือน และประเภทของกลุ่มผู้มาเยือน

คำสำคัญ: ความพึงพอใจ ผู้มาเยือน สิ่งอำนวยความสะดวก อุทยานแห่งชาติเฉลิมพระเกียรติไทยประจัน

Abstract

The objectives of this study were to determine socio-economic characteristic, general relevant information, contexts of Chaloe Phra Kiat Thai Prachan national park, satisfaction levels and factors related to visitors' satisfaction on facilities in Chaloe Phra Kiat Thai Prachan National Park, Ratchaburi province. Data were collected by employing the designed questionnaires to interview 368 visitors of Chaloe Phra Kiat Thai Prachan national park during May – July 2021. Statistical analysis methods employed for testing the setting hypothesis were t-test and F-test with the given significant level at 0.05 (p-value = 0.05)

The results of this study indicated that most of the respondents were male, and with the average age of 36.13 years. Their educational levels were at vocational certificate – diploma degree. Agriculture were their major occupation, and their domiciles were in the central/eastern region. The objectives of the recreational visited were to relax, spend time with their families or groups, and to experience their first visit. Chaloe Phra Kiat Thai Prachan national park was the rich forest with abundant forests in the same corridor of Kaeng Krachan National Park with Phachi river and wildlife sanctuary connected to Myanmar. It is a mixed forest. The important tourism attractions are namely Pong Krathing hot spring and Bangkama hornbill viewing point. The facilities were bathroom, housing, a camping area, a car parking, a tourist service center, nature trails and various interpretative signs. The visitors' satisfaction on facilities in Chaloe Phra Kiat Thai Prachan National Park were at a high level with the average score of 3.94. Factors related to visitors' satisfaction on facilities in Chaloe Phra Kiat Thai Prachan National Park were objectives of their visiting and types of visitor group.

Keywords: Satisfaction, Visitors, Facilities, Chaloe Phra Kiat Thai Prachan National Park

บทนำ

การท่องเที่ยวของประชาชนชาวไทยในปัจจุบันมีความนิยมการท่องเที่ยวในพื้นที่ทางธรรมชาติเพิ่มมากขึ้น สาเหตุอาจเนื่องมาจากความแออัดและความวุ่นวายในสังคมเมือง ส่งผลทำให้ประชาชนที่อยู่อาศัยในเมืองที่เคร่งเครียดกับปัญหาทางด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง รวมถึงภาวะมลพิษสิ่งแวดล้อมที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพนิยมเดินทางมาท่องเที่ยวในพื้นที่ธรรมชาติช่วงวันหยุดมากขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเดินทางมาท่องเที่ยวในพื้นที่อุทยานแห่งชาติ ทั้งอุทยานแห่งชาติทางบกและทางทะเล ซึ่งอุทยานแห่งชาติในประเทศไทยมีวัตถุประสงค์การจัดตั้ง คือ (1) เพื่อการอนุรักษ์สภาพธรรมชาติของพื้นที่ให้คงอยู่ตามธรรมชาติ ป้องกันการรบกวนจากมนุษย์ โดยเฉพาะทรัพยากรที่สำคัญ เช่น สัตว์ป่า พืชพรรณ ลักษณะธรรมชาติที่สวยงามเป็นพิเศษ แหล่งอนุรักษ์พันธุกรรมที่สำคัญ เป็นต้น (2) เพื่อการท่องเที่ยวพักผ่อนหย่อนใจ เนื่องจากในเขตอุทยานแห่งชาติมีทิวทัศน์ทางธรรมชาติที่สวยงาม เหมาะกับการใช้ประโยชน์ทางการท่องเที่ยว เพื่อให้เกิดความสบายใจ และช่วยผ่อนคลายความเครียดจากการปฏิบัติงานประจำ และ (3) เพื่อการศึกษาค้นคว้าวิจัย (กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช, 2564) หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้เล็งเห็นความสำคัญและตระหนักถึงการจัดการด้านการท่องเที่ยวในพื้นที่อุทยานแห่งชาติ จึงมุ่งเน้นการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกและการ

ให้บริการ เพื่อตอบสนองต่อนักท่องเที่ยวที่นิยมเดินทางไปพักผ่อนและหาความสงบในพื้นที่ทางธรรมชาติ ป่าเขาลำเนาไพร ทั้งนี้ พื้นที่อุทยานแห่งชาติถือได้ว่ามีสภาพทางธรรมชาติที่โดดเด่น มีความสวยงาม เฉพาะตัว สามารถสร้างความประทับใจให้กับนักท่องเที่ยวหรือผู้มาเยือนได้เป็นอย่างดี ดังนั้น การเตรียมสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ และการจัดการอุทยานแห่งชาติจึงเป็นสิ่งจำเป็นที่จะสนองต่อความต้องการและรองรับผู้ที่เดินทางมาท่องเที่ยวหรือมาเยือนให้เกิดความประทับใจ ควบคู่ไปกับการรักษาระบบนิเวศและความงดงามตามธรรมชาติของพื้นที่อุทยานแห่งชาติให้สามารถคงอยู่ในสภาพที่สมบูรณ์ ซึ่งหากการจัดการด้านการท่องเที่ยวในพื้นที่อุทยานแห่งชาติไม่มีประสิทธิภาพที่ดีพอ อาจส่งผลกระทบต่อสภาพทางธรรมชาติในพื้นที่ได้ แต่หากการจัดการด้านการท่องเที่ยวเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ย่อมส่งผลดีต่อการท่องเที่ยว การรักษากระบวนนิเวศและสภาพความงดงามตามธรรมชาติให้คงอยู่ได้อย่างยั่งยืน

อุทยานแห่งชาติเฉลิมพระเกียรติไทยประจัน จังหวัดราชบุรี เป็นอุทยานแห่งชาติแห่งหนึ่งในท้องที่ภาคกลาง ซึ่งตั้งอยู่ไม่ห่างจากกรุงเทพมหานครมากนัก โดยมีสถานที่ท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่สวยงาม มีสภาพป่าที่สมบูรณ์ ได้รับการประกาศจัดตั้งให้เป็นอุทยานแห่งชาติ ตามราชกิจจานุเบกษา เล่ม 129 ตอนที่ 9ก วันที่ 24 มกราคม 2555 มีเนื้อที่ 328.74 ตารางกิโลเมตร หรือ 205,463.9 ไร่ (กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช, 2564ค) จากสถิตินักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวหรือมาเยือนในพื้นที่อุทยานแห่งชาติเฉลิมพระเกียรติไทยประจัน จังหวัดราชบุรี ในช่วงปีงบประมาณ พ.ศ. 2560–2562 พบว่า มีจำนวน 52,324, 73,716 และ 75,278 ราย ตามลำดับ (กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช, 2564ข) ซึ่งจากสถิติดังกล่าวจะเห็นได้ว่าจำนวนนักท่องเที่ยวหรือผู้มาเยือนอุทยานแห่งชาติเฉลิมพระเกียรติไทยประจันมีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้นตามลำดับ จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่อุทยานแห่งชาติเฉลิมพระเกียรติไทยประจันจะต้องจัดการสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ในพื้นที่ให้สามารถรองรับการให้บริการนักท่องเที่ยวหรือผู้มาเยือนให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้นักท่องเที่ยวหรือผู้มาเยือนเกิดความประทับใจ และสามารถสร้างภาพลักษณ์ที่ดีให้กับหน่วยงานได้ต่อไป

จากข้อมูลดังกล่าวมาข้างต้น ผู้ศึกษาจึงสนใจที่จะศึกษาความพึงพอใจของผู้มาเยือนที่มีต่อสิ่งอำนวยความสะดวกของอุทยานแห่งชาติเฉลิมพระเกียรติไทยประจัน จังหวัดราชบุรี เพื่อต้องการทราบว่ามีสิ่งอำนวยความสะดวกด้านต่าง ๆ ของอุทยานแห่งชาติเฉลิมพระเกียรติไทยประจันที่จัดทำไว้ในพื้นที่เป็นที่พึงพอใจของผู้มาเยือนอยู่ในระดับใด ผู้มาเยือนมีข้อเสนอแนะหรือมีความต้องการให้ทางอุทยานแห่งชาติแก้ไข ปรับปรุง หรือพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกประเภทหรือลักษณะใดอย่างใดบ้าง ทั้งนี้ ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาจะเป็นประโยชน์ต่อทางอุทยานแห่งชาติเฉลิมพระเกียรติไทยประจัน ในการนำข้อมูลการศึกษาไปใช้เป็นข้อมูลประกอบการแก้ไข ปรับปรุง และพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกในอนาคตได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น สามารถจัดการสิ่งอำนวยความสะดวกให้เป็นไปตามความต้องการของผู้มาเยือนได้อย่างเป็นรูปธรรม นำไปสู่การพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกที่ส่งผลดีต่อการจัดการด้านท่องเที่ยวของอุทยานแห่งชาติเฉลิมพระเกียรติไทยประจันในอนาคตให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพสูงสุดได้ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาลักษณะทางเศรษฐกิจ สังคม และข้อมูลทั่วไปของผู้มาเยือนที่เดินทางมาเยือนในพื้นที่อุทยานแห่งชาติเฉลิมพระเกียรติไทยประจัน จังหวัดราชบุรี
2. เพื่อศึกษาบริบทของพื้นที่อุทยานแห่งชาติเฉลิมพระเกียรติไทยประจัน จังหวัดราชบุรี
3. เพื่อศึกษาระดับความพึงพอใจและปัจจัยที่มีผลต่อความพึงพอใจของผู้มาเยือนที่มีต่อสิ่งอำนวยความสะดวกของอุทยานแห่งชาติเฉลิมพระเกียรติไทยประจัน จังหวัดราชบุรี

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านประชากร ได้แก่ ผู้มาเยือนที่เดินทางมาเยือนในพื้นที่อุทยานแห่งชาติเฉลิมพระเกียรติไทยประจัน จังหวัดราชบุรี ในช่วงระหว่างเดือนพฤษภาคม-กรกฎาคม 2564 เฉพาะผู้มาเยือนชาวไทยเท่านั้น
2. ตัวแปรที่ใช้ศึกษา ประกอบด้วย (1) ตัวแปรอิสระ ได้แก่ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพหลัก รายได้ต่อเดือน ภูมิสำเนา วัตถุประสงค์ของการมาเยือน ประเภทของกลุ่มผู้มาเยือน และประสบการณ์การมาเยือน และ (2) ตัวแปรตาม ได้แก่ ความพึงพอใจของผู้มาเยือนที่มีต่อสิ่งอำนวยความสะดวกของอุทยานแห่งชาติเฉลิมพระเกียรติไทยประจัน จังหวัดราชบุรี

วิธีดำเนินการวิจัย

1. การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ได้แก่ ผู้มาเยือนที่เดินทางมาเยือนในพื้นที่อุทยานแห่งชาติเฉลิมพระเกียรติไทยประจัน จังหวัดราชบุรี ในช่วงระหว่างเดือนพฤษภาคม-กรกฎาคม 2564 เฉพาะผู้มาเยือนชาวไทยเท่านั้น

1.2 กลุ่มตัวอย่าง คำนวณหาขนาดกลุ่มผู้มาเยือนตัวอย่างโดยใช้จำนวนผู้มาเยือนที่เดินทางมาเยือนในพื้นที่อุทยานแห่งชาติเฉลิมพระเกียรติไทยประจันในช่วงเดือนพฤษภาคม-กรกฎาคม 2563 มาใช้ในการคำนวณ ซึ่งมีจำนวนเท่ากับ 1,162, 1,580 และ 1,701 ราย ตามลำดับ (กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช, 2564) รวมผู้มาเยือนในช่วง 3 เดือนดังกล่าว จำนวน 4,443 ราย คำนวณหาขนาดกลุ่มผู้มาเยือนตัวอย่างโดยใช้สูตรของ Taro Yamane (1973) ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 เมื่อแทนค่าในสูตรปรากฏว่าได้จำนวนกลุ่มผู้มาเยือนตัวอย่าง เท่ากับ 367.19 ราย ผู้ศึกษาได้กำหนดการเก็บข้อมูลกับกลุ่มผู้มาเยือนตัวอย่างรวมจำนวนทั้งสิ้น 368 ราย

2. การสร้างและทดสอบเครื่องมือ

2.1 การสร้างแบบสอบถาม โดยศึกษารูปแบบการจัดทำแบบสอบถามจากงานวิจัยที่เป็นเรื่องลักษณะเดียวกับการศึกษาวิจัยครั้งนี้ จัดทำร่างแบบสอบถามให้มีคำถามที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์และครอบคลุมตัวแปรอิสระ ตัวแปรตาม โดยแบ่งเนื้อหาออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้ (1) ลักษณะทางเศรษฐกิจ สังคม ข้อมูลทั่วไปของผู้มาเยือนตัวอย่าง (2) ความพึงพอใจของผู้มาเยือนที่มีต่อสิ่งอำนวยความสะดวกของอุทยานแห่งชาติเฉลิมพระเกียรติไทยประจัน จังหวัดราชบุรี และ (3) ข้อเสนอแนะและความต้องการของผู้มาเยือนที่เกี่ยวกับสิ่งอำนวยความสะดวกของอุทยานแห่งชาติเฉลิมพระเกียรติไทยประจัน จังหวัดราชบุรี

2.2 การตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (content of validity) นำแบบสอบถามที่จัดสร้างขึ้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา และผู้ทรงคุณวุฒิด้านการตรวจสอบเครื่องมืองานวิจัยทางสังคมศาสตร์ จำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบหาค่า IOC และตรวจสอบความถูกต้อง รวมถึงความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม หลังจากนั้นนำกลับมาแก้ไขตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาและผู้ทรงคุณวุฒิต่อไป ผลการตรวจสอบค่า IOC ของผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 3 ท่าน มีค่าเท่ากับ 0.98

2.3 การทดลองใช้แบบสอบถาม (try out) นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบจากอาจารย์ที่ปรึกษา และผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งได้แก้ไขปรับปรุงตามคำแนะนำเป็นที่เรียบร้อยแล้ว จำนวน 30 ชุด ไปทดลองใช้กับผู้มาเยือนชาวไทยที่เดินทางมาเยือนในพื้นที่อุทยานแห่งชาติลำคลองงู จังหวัดกาญจนบุรี เพื่อทดสอบหาค่าความเชื่อมั่น (reliability) ค่าถามตัวแปรตาม ด้วยวิธีการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือของ Cronbach's alpha (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2540) ค่าความเชื่อมั่นที่ได้ต้องมีค่าไม่น้อยกว่า 0.80 ผลการทดสอบปรากฏว่าได้ค่าความเชื่อมั่นของคำถามตัวแปรตาม เท่ากับ 0.906

2.4 นำแบบสอบถามที่ผ่านการทดลองใช้มาปรับปรุง แก้ไขข้อบกพร่องที่ได้จากการทดลองใช้ดังกล่าว และจัดทำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์เพื่อเตรียมไว้ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลกับผู้มาเยือนชาวไทยในพื้นที่อุทยานแห่งชาติเฉลิมพระเกียรติไทยประจัน จังหวัดราชบุรี ต่อไป

3. การวัดระดับความพึงพอใจ โดยใช้คำถามในส่วนที่ 2 ของแบบสอบถามซึ่งเป็นคำถามแบบประเมินค่าตามมาตรวัดของ Likert's Scale (ประภาเพ็ญ สุวรรณ, 2526) มาใช้ในการวัด คำถามในแต่ละข้อมีคำตอบให้เลือกตอบ 5 ตัวเลือกหรือ 5 ระดับ กำหนดคะแนนคำตอบแต่ละตัวเลือกไว้ ดังนี้ (1) พึงพอใจมากที่สุด ได้ 5 คะแนน (2) พึงพอใจมาก ได้ 4 คะแนน (3) พึงพอใจปานกลาง ได้ 3 คะแนน (4) พึงพอใจน้อย ได้ 2 คะแนน และ (5) พึงพอใจน้อยที่สุด ได้ 1 คะแนน จากเกณฑ์การให้คะแนนระดับความพึงพอใจของผู้มาเยือนที่มีต่อสิ่งอำนวยความสะดวกของอุทยานแห่งชาติเฉลิมพระเกียรติไทยประจัน จังหวัดราชบุรี ข้างต้น นำมากำหนดเป็นอันตรภาคชั้นได้ดังสมการที่ (1)

$$\text{อันตรภาคชั้น} = \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}} = \frac{5 - 1}{5} = 0.80 \quad (1)$$

จากอันตรภาคชั้นข้างต้น แปลความหมายระดับความพึงพอใจได้ ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 1.00–1.80 หมายถึง ผู้มาเยือนมีความพึงพอใจต่อสิ่งอำนวยความสะดวกของอุทยานแห่งชาติเฉลิมพระเกียรติไทยประจันอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ค่าเฉลี่ย 1.81–2.60 หมายถึง ผู้มาเยือนมีความพึงพอใจต่อสิ่งอำนวยความสะดวกของอุทยานแห่งชาติเฉลิมพระเกียรติไทยประจันอยู่ในระดับค่อนข้างน้อย

ค่าเฉลี่ย 2.61–3.40 หมายถึง ผู้มาเยือนมีความพึงพอใจต่อสิ่งอำนวยความสะดวกของอุทยานแห่งชาติเฉลิมพระเกียรติไทยประจันอยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 3.41–4.20 หมายถึง ผู้มาเยือนมีความพึงพอใจต่อสิ่งอำนวยความสะดวกของอุทยานแห่งชาติเฉลิมพระเกียรติไทยประจันอยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 4.21–5.00 หมายถึง ผู้มาเยือนมีความพึงพอใจต่อสิ่งอำนวยความสะดวกของอุทยานแห่งชาติเฉลิมพระเกียรติไทยประจันอยู่ในระดับมากที่สุด

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปเก็บข้อมูลปฐมภูมิ (primary data) กับผู้มาเยือนชาวไทยที่เดินทางมาเยือนในพื้นที่อุทยานแห่งชาติเฉลิมพระเกียรติไทยที่เยี่ยมชมพื้นที่เสร็จสิ้นแล้ว ให้กระจายทุกกลุ่ม ใช้การสุ่มตัวอย่างความน่าจะเป็น ด้วยวิธีการสุ่มตัวอย่างเป็นระบบ (systematic random sampling) หาช่วงการสุ่มตัวอย่าง โดยนำจำนวนผู้มาเยือนหารด้วยจำนวนผู้มาเยือนกลุ่มตัวอย่าง $(4,443 \div 368)$ ได้ช่วงการสุ่มตัวอย่างเท่ากับ 12.07 ราย ปัดเศษเป็นจำนวนเต็ม เท่ากับ 13 ราย และหาตัวอย่างลำดับเลขเริ่มต้น (random start) โดยวิธีสุ่มตัวเลขอย่างง่าย ได้หมายเลข 5 ทำให้ได้ ผู้มาเยือนตัวอย่างตามลำดับ ดังนี้ คือ ลำดับที่ 5, 18, 31, 44, จนครบจำนวน ผู้มาเยือน 368 ราย

5. การวิเคราะห์ข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ และโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปสำหรับงานวิจัยทางสังคมศาสตร์ จำแนกการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้

5.1 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา (descriptive analysis) เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลลักษณะทางเศรษฐกิจ สังคม และข้อมูลทั่วไปของผู้มาเยือนที่ได้จากแบบสัมภาษณ์มาวิเคราะห์ข้อมูลและแสดงค่าสถิติอย่างง่าย ได้แก่ ค่าความถี่ (frequency) ค่าร้อยละ (percent) ค่าสูงสุด (maximum) ค่าต่ำสุด (minimum) ค่าเฉลี่ย (mean) พร้อมแจกแจงรายละเอียดของข้อมูลในรูปตารางประกอบคำอธิบาย

5.2 การวิเคราะห์เปรียบเทียบปัจจัยที่มีผลต่อความพึงพอใจของผู้มาเยือนที่มีต่อสิ่งอำนวยความสะดวกของอุทยานแห่งชาติเฉลิมพระเกียรติไทยประจัน จังหวัดราชบุรี ใช้การทดสอบแบบที (t-test) กับตัวแปรอิสระที่แบ่งกลุ่มออกเป็น 2 กลุ่ม และใช้การทดสอบแบบเอฟ (F-test) กับตัวแปรอิสระที่แบ่งกลุ่มตั้งแต่ 3 กลุ่มขึ้นไป กำหนดนัยสำคัญทางสถิติไว้ที่ระดับ 0.05 ($p\text{-value} = 0.05$) หรือที่ระดับความน่าเชื่อถือทางสถิติร้อยละ 95

ผลการวิจัย

ลักษณะทางเศรษฐกิจ สังคม และข้อมูลทั่วไปของผู้มาเยือน พบว่า ผู้มาเยือนตัวอย่างที่ทำการศึกษาคือเพศชาย ร้อยละ 53.50 และเป็นเพศหญิง ร้อยละ 46.50 ด้านอายุ พบว่า ผู้มาเยือนตัวอย่างที่ทำการศึกษาคือส่วนใหญ่ มีอายุ 31–40 ปี และ 41–50 ปี ในจำนวนที่เท่ากัน 30.15 ร้อยละ 30.15 มีอายุเฉลี่ย 36.13 ปี มากที่สุด 64 ปี และน้อยที่สุด 17 ปี ด้านระดับการศึกษา พบว่า ผู้มาเยือนตัวอย่างที่ทำการศึกษาคือส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับ ปวช.-อนุปริญญา ร้อยละ 39.90 รองลงมาการศึกษาระดับมัธยมศึกษา ร้อยละ 21.50 ด้านอาชีพหลัก พบว่า ผู้มาเยือนตัวอย่างที่ทำการศึกษาคือส่วนใหญ่มีอาชีพหลัก เกษตรกรรม ร้อยละ 16.90 รองลงมามีอาชีพหลักพนักงานบริษัท ร้อยละ 13.30 ด้านรายได้ต่อเดือน พบว่า ผู้มาเยือนตัวอย่างที่ทำการศึกษาคือส่วนใหญ่มีรายได้ต่อเดือนมากกว่า 20,000 บาท ร้อยละ 34.00 รองลงมา มีรายได้ต่อเดือนน้อยกว่า 10,000 บาท ร้อยละ 24.70 มีรายได้ต่อเดือนเฉลี่ย 17,993.48 บาท ด้านภูมิลำเนาที่ตั้งบ้านเรือน พบว่า ผู้มาเยือนตัวอย่างที่ทำการศึกษาคือส่วนใหญ่มีภูมิลำเนาที่ตั้งบ้านเรือนอยู่ในภาคกลาง/ภาคตะวันออก ร้อยละ 65.80 รองลงมามีภูมิลำเนาที่ตั้งบ้านเรือนอยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคเหนือ ร้อยละ 17.80 และ 11.10 ตามลำดับ น้อยที่สุดมีภูมิลำเนาที่ตั้งบ้านเรือนอยู่ในภาคใต้ ร้อยละ 5.40 ด้านวัตถุประสงค์ของการมาเยือน พบว่า ผู้มาเยือนตัวอย่างที่ทำการศึกษาคือส่วนใหญ่มาเยือนเพื่อพักผ่อนหย่อนใจ ร้อยละ 34.20 รองลงมามาเยือนทั่วไป และศึกษาสภาพทางธรรมชาติ/ระบบนิเวศ ร้อยละ 19.00 และ 15.20 ตามลำดับ ด้านประเภทของกลุ่มผู้มาเยือน พบว่า ผู้มาเยือนตัวอย่างที่ทำการศึกษาคือส่วนใหญ่มาเยือนกับครอบครัว ร้อยละ 34.20 รองลงมามาเยือนกับกลุ่มเพื่อน และมาเยือนกับคู่รัก ร้อยละ 19.60 และ 15.80 ตามลำดับ และด้านประสบการณ์การมาเยือน พบว่า ผู้มาเยือนตัวอย่าง ที่ทำการศึกษาคือส่วนใหญ่ไม่เคยมีประสบการณ์การมาเยือน (เดินทางมาครั้งแรก) ร้อยละ 60.90 และในส่วนที่เหลือ เคยมีประสบการณ์การมาเยือน ร้อยละ 39.10

บริบทของพื้นที่อุทยานแห่งชาติเฉลิมพระเกียรติไทยประจัน จังหวัดราชบุรี

ผลการศึกษา พบว่า อุทยานแห่งชาติเฉลิมพระเกียรติไทยประจันมีสภาพป่าที่อุดมสมบูรณ์ เป็นผืนป่าเดียวกันกับอุทยานแห่งชาติแก่งกระจาน เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าแม่น้ำภาชี และสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา สภาพพื้นที่ป่าทั่วไป เป็นป่าเบญจพรรณ แหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญ ได้แก่ น้ำพุร้อนโป่งกระทิง จุดชมนกเงือกบางกะมา จุดชมวิวเหนืออ่างเก็บน้ำบ้านไทยประจัน อ่างเก็บน้ำบ้านตากแดด อ่างเก็บน้ำบ้านวังปลาช่อน อ่างเก็บน้ำบ้านห้วยศาลา และอ่างเก็บน้ำท่าเคย มีสิ่งอำนวยความสะดวกในพื้นที่ ได้แก่ ห้องน้ำบ้านพัก ลานกางเต็นท์ ลานจอดรถ ศูนย์บริการนักท่องเที่ยว ร้านค้า เส้นทางศึกษาธรรมชาติ และป้ายสื่อความหมายต่าง ๆ

ระดับความพึงพอใจ และปัจจัยที่มีผลต่อความพึงพอใจของผู้มาเยือนที่มีต่อสิ่งอำนวยความสะดวกของอุทยานแห่งชาติเฉลิมพระเกียรติไทยประจัน จังหวัดราชบุรี

การศึกษาระดับระดับความพึงพอใจของผู้มาเยือนที่มีต่อสิ่งอำนวยความสะดวกของอุทยานแห่งชาติเฉลิมพระเกียรติไทยประจัน จังหวัดราชบุรี เมื่อแบ่งคะแนนความพึงพอใจของผู้มาเยือนตัวอย่างออกเป็น 5 ช่วงเท่า ๆ กัน พบว่า ผู้มาเยือนตัวอย่างส่วนใหญ่ได้คะแนนความพึงพอใจ 86–105 คะแนน

ร้อยละ 58.70 รองลงมาได้คะแนนความพึงพอใจ 106-125 คะแนน ร้อยละ 29.30 น้อยที่สุดได้คะแนนความพึงพอใจ 66-85 คะแนน ร้อยละ 12.00 ได้คะแนนความพึงพอใจเฉลี่ย 98.52 คะแนน มากที่สุด 119 คะแนน และน้อยที่สุด 67 คะแนน รายละเอียดปรากฏตามตารางที่ 1

ตารางที่ 1 คะแนนความพึงพอใจของผู้มาเยือนที่มีต่อสิ่งอำนวยความสะดวกของอุทยานแห่งชาติเฉลิมพระเกียรติไทยประจัน จังหวัดราชบุรี

คะแนนความพึงพอใจ	จำนวน (n = 368)	ร้อยละ	หมายเหตุ
พึงพอใจน้อยที่สุด (25-45 คะแนน)	-	-	เฉลี่ย 98.52 คะแนน
พึงพอใจน้อย (46-65 คะแนน)	-	-	มากที่สุด 119 คะแนน
พึงพอใจปานกลาง (66-85 คะแนน)	44	12.00	น้อยที่สุด 67 คะแนน
พึงพอใจมาก (86-105 คะแนน)	217	58.70	
พึงพอใจมากที่สุด (106-125 คะแนน)	107	29.30	

เมื่อนำคะแนนความพึงพอใจของผู้มาเยือนตัวอย่างที่ได้มาหาค่าเฉลี่ยการตอบคำถามแต่ละข้อและทุกข้อของผู้มาเยือนตัวอย่างทุกราย แล้วนำไปเปรียบเทียบกับอันตรภาคชั้นที่กำหนดไว้ พบว่า ระดับความพึงพอใจของผู้มาเยือนที่มีต่อสิ่งอำนวยความสะดวกของอุทยานแห่งชาติเฉลิมพระเกียรติไทยประจัน จังหวัดราชบุรี มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.94 แปลความหมายได้ว่า ผู้มาเยือนตัวอย่างมีความพึงพอใจต่อสิ่งอำนวยความสะดวกของอุทยานแห่งชาติเฉลิมพระเกียรติไทยประจัน จังหวัดราชบุรี อยู่ในระดับมาก

การทดสอบหาปัจจัยที่มีผลต่อความพึงพอใจของผู้มาเยือนที่มีต่อสิ่งอำนวยความสะดวกของอุทยานแห่งชาติเฉลิมพระเกียรติไทยประจัน จังหวัดราชบุรี ผู้ศึกษาได้แบ่งตัวแปรอิสระแต่ละตัวออกเป็นกลุ่มตามความเหมาะสมของข้อมูลแต่ละตัวแปร ผลการทดสอบสมมติฐานปรากฏรายละเอียด ดังต่อไปนี้

อายุ ผู้ศึกษาได้แบ่งอายุของผู้มาเยือนออกเป็น 2 กลุ่ม โดยใช้ค่าเฉลี่ยอายุของผู้มาเยือนที่มีค่าเท่ากับ 36.13 ปี มาใช้เป็นเกณฑ์ในการแบ่งกลุ่ม ได้แก่ (1) กลุ่มผู้มาเยือนที่มีอายุน้อย (17-36 ปี) และ (2) กลุ่มผู้มาเยือนที่มีอายุมาก (37-64 ปี) (Mean = 3.912 และ 3.973 ตามลำดับ) พบว่า อายุเป็นปัจจัยที่ไม่มีผลต่อความพึงพอใจของผู้มาเยือนที่มีต่อสิ่งอำนวยความสะดวกของอุทยานแห่งชาติเฉลิมพระเกียรติไทยประจัน ($t = -1.474$, $p\text{-value} = 0.141$) แสดงว่า ผู้มาเยือนที่มีอายุต่างกัน มีความพึงพอใจต่อสิ่งอำนวยความสะดวกของอุทยานแห่งชาติเฉลิมพระเกียรติไทยประจัน ไม่แตกต่างกัน

ระดับการศึกษา ผู้ศึกษาได้แบ่งระดับการศึกษาของผู้มาเยือนออกเป็น 5 กลุ่ม ได้แก่ (1) กลุ่มผู้มาเยือนที่ไม่ได้เรียนหนังสือ (2) กลุ่มผู้มาเยือนที่มีการศึกษาระดับประถมศึกษา (3) กลุ่มผู้มาเยือนที่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษา (4) กลุ่มผู้มาเยือนที่มีการศึกษาระดับ ปวช.-อนุปริญญา และ (5) กลุ่มผู้มาเยือนที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือสูงกว่า (Mean = 3.941, 3.896, 3.874, 3.988 และ 3.932 ตามลำดับ) พบว่า ระดับการศึกษาเป็นปัจจัยที่ไม่มีผลต่อความพึงพอใจของผู้มาเยือนที่มีต่อสิ่งอำนวยความสะดวกของอุทยานแห่งชาติเฉลิมพระเกียรติไทยประจัน ($F = 1.159$, $p\text{-value} = 0.329$) แสดงว่า ผู้มาเยือนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความพึงพอใจต่อสิ่งอำนวยความสะดวกของอุทยานแห่งชาติเฉลิมพระเกียรติไทยประจัน ไม่แตกต่างกัน

อาชีพหลัก ผู้ศึกษาได้แบ่งอาชีพหลักของผู้มาเยือนออกเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ (1) กลุ่มผู้มาเยือนที่ไม่มีอาชีพหลัก (2) กลุ่มผู้มาเยือนที่มีอาชีพหลักภาคเกษตรกรรม และ (3) กลุ่มผู้มาเยือนที่มีอาชีพหลักนอกภาค

เกษตรกรรม (Mean = 3.967, 3.947 และ 3.935 ตามลำดับ) พบว่า อาชีพหลักเป็นปัจจัยที่ไม่มีผลต่อความพึงพอใจของผู้มาเยือนที่มีต่อสิ่งอำนวยความสะดวกของอุทยานแห่งชาติเฉลิมพระเกียรติไทยประจัน ($F = 0.124$, $p\text{-value} = 0.883$) แสดงว่าผู้มาเยือนที่มีอาชีพหลักต่างกัน มีความพึงพอใจต่อสิ่งอำนวยความสะดวกของอุทยานแห่งชาติเฉลิมพระเกียรติไทยประจันไม่แตกต่างกัน

รายได้ต่อเดือน ผู้ศึกษาได้แบ่งรายได้ต่อเดือนของผู้มาเยือนออกเป็น 3 กลุ่ม โดยใช้การไม่มีรายได้และค่าเฉลี่ยรายได้ต่อเดือนของผู้มาเยือนที่มีค่าเท่ากับ 17,993.48 บาท มาใช้เป็นเกณฑ์ในการแบ่งกลุ่มได้แก่ (1) กลุ่มผู้มาเยือนที่ไม่มีรายได้ต่อเดือน (2) กลุ่มผู้มาเยือนที่มีรายได้ต่อเดือนน้อย (น้อยกว่า 17,993.48 บาท) และ (3) กลุ่มผู้มาเยือนที่มีรายได้ต่อเดือนมาก (มากกว่า 17,993.48 บาท) (Mean = 3.967, 3.923 และ 3.955 ตามลำดับ) พบว่า รายได้ต่อเดือนเป็นปัจจัยที่ไม่มีผลต่อความพึงพอใจของผู้มาเยือนที่มีต่อสิ่งอำนวยความสะดวกของอุทยานแห่งชาติเฉลิมพระเกียรติไทยประจัน ($F = 0.362$, $p\text{-value} = 0.697$) แสดงว่า ผู้มาเยือนที่มีรายได้ต่อเดือนต่างกัน มีความพึงพอใจต่อสิ่งอำนวยความสะดวกของอุทยานแห่งชาติเฉลิมพระเกียรติไทยประจันไม่แตกต่างกัน

ภูมิลำเนา ผู้ศึกษาได้แบ่งภูมิลำเนาของผู้มาเยือนออกเป็น 4 กลุ่ม ผู้ศึกษาได้แบ่งประเภทของกลุ่มผู้มาเยือนออกเป็น 4 กลุ่ม ได้แก่ (1) กลุ่มผู้มาเยือนที่มีภูมิลำเนาในภาคกลาง/ภาคตะวันออก (2) กลุ่มผู้มาเยือนที่มีภูมิลำเนา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (3) กลุ่มผู้มาเยือนที่มีภูมิลำเนาในภาคเหนือ และ (4) กลุ่มผู้มาเยือนที่มีภูมิลำเนาในภาคใต้ (Mean = 3.925, 4.025, 3.910, และ 3.922 ตามลำดับ) พบว่า ประเภทของกลุ่มผู้มาเยือนเป็นปัจจัยที่มีผลต่อความพึงพอใจของผู้มาเยือนที่มีต่อสิ่งอำนวยความสะดวกของอุทยานแห่งชาติเฉลิมพระเกียรติไทยประจัน ($F = 1.191$, $p\text{-value} = 0.313$) แสดงว่า ผู้มาเยือนที่มีภูมิลำเนาต่างกัน มีความพึงพอใจต่อสิ่งอำนวยความสะดวกของอุทยานแห่งชาติเฉลิมพระเกียรติไทยประจันไม่แตกต่างกัน

วัตถุประสงค์ของการมาเยือน ผู้ศึกษาได้แบ่งวัตถุประสงค์ของการมาเยือนของผู้มาเยือนออกเป็น 6 กลุ่ม ได้แก่ (1) กลุ่มผู้มาเยือนที่ไม่มีวัตถุประสงค์หลักแต่อย่างใด (2) กลุ่มผู้มาเยือนที่มาพักผ่อนหย่อนใจ (3) กลุ่มผู้มาเยือนที่มาเยือนทั่วไป (4) กลุ่มผู้มาเยือนที่มาศึกษาสภาพธรรมชาติ/ท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (5) กลุ่มผู้มาเยือนที่มาผจญภัย/เล่นกีฬา และ (6) กลุ่มผู้มาเยือนที่มาประชุม/สัมมนา/อบรม/เข้าค่าย (Mean = 3.769, 3.843, 3.959, 4.116, 3.945 และ 4.062 ตามลำดับ) พบว่า วัตถุประสงค์ของการมาเยือน เป็นปัจจัยที่มีผลต่อความพึงพอใจของผู้มาเยือนที่มีต่อสิ่งอำนวยความสะดวกของอุทยานแห่งชาติเฉลิมพระเกียรติไทยประจัน ($F = 5.832$, $p\text{-value} < 0.001$) แสดงว่า ผู้มาเยือนที่มีวัตถุประสงค์ของการมาเยือนต่างกัน มีความพึงพอใจต่อสิ่งอำนวยความสะดวกของอุทยานแห่งชาติเฉลิมพระเกียรติไทยประจันแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ประเภทของกลุ่มผู้มาเยือน ผู้ศึกษาได้แบ่งประเภทของกลุ่มผู้มาเยือนออกเป็น 6 กลุ่ม ได้แก่ (1) กลุ่มผู้มาเยือนที่มาเยือนเพียงลำพังคนเดียว (2) กลุ่มผู้มาเยือนที่มาเยือนกับคู่รัก (3) กลุ่มผู้มาเยือนที่มาเยือนกับครอบครัว (4) กลุ่มผู้มาเยือนที่มาเยือนกับกลุ่มเพื่อน (5) กลุ่มผู้มาเยือนที่มาเยือนกับบริษัททัวร์ และ (6) กลุ่มผู้มาเยือนที่มาประชุม/สัมมนา/อบรม/เข้าค่าย (Mean = 3.959, 3.948, 3.856, 3.920, 4.096 และ 4.062 ตามลำดับ) พบว่า ประเภทของกลุ่มผู้มาเยือนเป็นปัจจัยที่มีผลต่อความพึงพอใจของผู้มาเยือนที่มีต่อสิ่งอำนวยความสะดวกของอุทยานแห่งชาติเฉลิมพระเกียรติไทยประจัน ($F = 3.379$, $p\text{-value} = 0.005$) แสดงว่า ผู้มาเยือนที่มีประเภทของกลุ่มผู้มาเยือนต่างกัน มีความพึงพอใจต่อสิ่งอำนวยความสะดวกของอุทยานแห่งชาติเฉลิมพระเกียรติไทยประจันแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ประสบการณ์การมาเยือน ผู้ศึกษาได้แบ่งประสบการณ์การมาเยือนของผู้มาเยือนออกเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ (1) กลุ่มผู้มาเยือนที่ไม่เคยมีประสบการณ์การมาเยือน และ (2) กลุ่มผู้มาเยือนที่เคยมีประสบการณ์การมาเยือน (Mean = 3.968 และ 3.921 ตามลำดับ) พบว่า ประสบการณ์การมาเยือนเป็นปัจจัยที่ไม่มีผลต่อความ

พึงพอใจของผู้มาเยือนที่มีต่อสิ่งอำนวยความสะดวกของอุทยานแห่งชาติเฉลิมพระเกียรติไทยประจัน ($t = 1.122$, $p\text{-value} = 0.262$) แสดงว่า ผู้มาเยือนที่มีประสบการณ์การมาเยือนต่างกัน มีความพึงพอใจต่อสิ่งอำนวยความสะดวกของอุทยานแห่งชาติเฉลิมพระเกียรติไทยประจันไม่แตกต่างกัน

ทั้งนี้ รายละเอียดปัจจัยที่มีผลและไม่มีผลต่อความพึงพอใจของผู้มาเยือนที่มีต่อสิ่งอำนวยความสะดวกของอุทยานแห่งชาติเฉลิมพระเกียรติไทยประจัน จังหวัดราชบุรี ปรากฏตามตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ปัจจัยที่มีผลและไม่มีผลต่อความพึงพอใจของผู้มาเยือนที่มีต่อสิ่งอำนวยความสะดวกของอุทยานแห่งชาติเฉลิมพระเกียรติไทยประจัน จังหวัดราชบุรี

ตัวแปรอิสระ	t-test	F-test	p-value
1. อายุ	-1.474		0.141
2. ระดับการศึกษา		1.159	0.329
3. อาชีพหลัก		0.124	0.883
4. รายได้ต่อเดือน		0.362	0.697
5. ภูมิลำเนา		1.191	0.313
6. วัตถุประสงค์ของการมาเยือน		5.832	< 0.001
7. ประเภทของกลุ่มผู้มาเยือน		3.379	0.005
8. ประสบการณ์การมาเยือน	1.122		0.262

อภิปรายผล

1. ผู้มาเยือนมีความพึงพอใจต่อสิ่งอำนวยความสะดวกของอุทยานแห่งชาติเฉลิมพระเกียรติไทยประจัน จังหวัดราชบุรี อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.94 สาเหตุอาจเกิดจากผู้มาเยือนที่เดินทางมาเยือนเพื่อพักผ่อนหย่อนใจได้มีโอกาสสัมผัสกับสภาพทางธรรมชาติที่มีความหลากหลาย และแหล่งท่องเที่ยวสวยงามในพื้นที่อุทยานแห่งชาติเฉลิมพระเกียรติไทยประจัน จึงเกิดความรู้สึกผ่อนคลาย ประทับใจในสภาพทางธรรมชาติและแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ ส่งผลให้ผู้มาเยือนแสดงความพึงพอใจออกมาอยู่ในระดับที่มากดังกล่าว

2. วัตถุประสงค์ของการมาเยือน เป็นปัจจัยที่มีผลต่อความพึงพอใจของผู้มาเยือนที่มีต่อสิ่งอำนวยความสะดวกของอุทยานแห่งชาติเฉลิมพระเกียรติไทยประจัน สอดคล้องกับงานวิจัยของเอกชัย แสนดี (2556) ภาณุมาศ สามสีเนียม (2559) ชุมพร ขาวผ่อง (2561) และวนาลี วิริยะพันธุ์ (2563) โดยกลุ่มผู้มาเยือนที่มาเยือนเพื่อศึกษาสภาพธรรมชาติ/ท่องเที่ยวเชิงนิเวศมีความพึงพอใจมากที่สุด รองลงมา คือ กลุ่มผู้มาเยือนที่มาประชุม/สัมมนา/อบรม/เข้าค่าย สาเหตุอาจเกิดจากกลุ่มผู้มาเยือนที่มาเยือนเพื่อศึกษาสภาพธรรมชาติ/ท่องเที่ยวเชิงนิเวศ มีความตั้งใจที่จะเดินทางมาศึกษาสภาพทางธรรมชาติและระบบนิเวศในพื้นที่เป็นหลัก เมื่อได้สัมผัสกับสภาพทางธรรมชาติและระบบนิเวศในพื้นที่จึงเกิดความรู้สึกมีความสุขกับสภาพทางธรรมชาติและระบบนิเวศตามที่ได้คาดหวังไว้ ส่งผลทำให้ความพึงพอใจแสดงออกมาอยู่ในระดับที่มากกว่ากลุ่มผู้มาเยือนกลุ่มอื่น ๆ ดังกล่าว

3. ประเภทของกลุ่มผู้มาเยือน เป็นปัจจัยที่มีผลต่อความพึงพอใจของผู้มาเยือนที่มีต่อสิ่งอำนวยความสะดวกของอุทยานแห่งชาติเฉลิมพระเกียรติไทยประจัน สอดคล้องกับงานวิจัยของเอกชัย แสนดี (2556) ภาณุมาศ สามสีเนียม (2559) บัณฑิต ศรีสุวรรณ (2560) ชุมพร ขาวผ่อง (2561) มณฑิรา วิริยะพันธุ์ (2562)

และวนาลี วิริยะพันธุ์ (2563) โดยกลุ่มผู้มาเยือนที่มาเยือนกับบริษัททัวร์มีความพึงพอใจมากที่สุด สาเหตุอาจเกิดจากกลุ่มผู้มาเยือนที่มาเยือนกับบริษัททัวร์ มีความตั้งใจและมีเป้าหมายที่จะเดินทางมาเยือนในพื้นที่เป็นหลัก จึงย่อมมีความคาดหวังกับความสวยงามทางธรรมชาติและแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่เป็นหลักอยู่แล้ว เมื่อผู้มาเยือนกลุ่มนี้ได้เดินทางมาเยือนตามความตั้งใจและเป้าหมายที่กำหนดไว้ จึงส่งผลทำให้ความพึงพอใจอยู่ในระดับที่มากกว่ากลุ่มผู้มาเยือนกลุ่มอื่น ๆ ดังกล่าว

สรุปผลการวิจัย

1. ลักษณะทางเศรษฐกิจ สังคม และข้อมูลทั่วไปของผู้มาเยือนที่เดินทางมาเยือนในพื้นที่อุทยานแห่งชาติเฉลิมพระเกียรติไทยประจัน จังหวัดราชบุรี สรุปได้ว่า ผู้มาเยือนที่ทำการศึกษาค้นคว้าเป็นเพศชายและเป็นเพศหญิงในจำนวนที่ใกล้เคียงกัน มีอายุเฉลี่ย 33.06 ปี มีการศึกษาระดับ ปวช.-อนุปริญญา ส่วนใหญ่มีอาชีพหลักเกษตรกรกรรม มีรายได้ต่อเดือนเฉลี่ย 17,993.48 บาท มีภูมิลำเนาอยู่ในภาคกลาง/ภาคตะวันออก มีวัตถุประสงค์ของการมาเยือนเพื่อพักผ่อนหย่อนใจ เป็นกลุ่มที่มาเยือนกับครอบครัว และส่วนใหญ่ไม่เคยมีประสบการณ์การมาเยือน

2. บริบทของพื้นที่อุทยานแห่งชาติเฉลิมพระเกียรติไทยประจัน จังหวัดราชบุรี สรุปได้ว่า อุทยานแห่งชาติเฉลิมพระเกียรติไทยประจันมีสภาพป่าที่อุดมสมบูรณ์ เป็นผืนป่าเดียวกันกับอุทยานแห่งชาติแก่งกระจาน เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าแม่น้ำภาชี และสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา สภาพป่าทั่วไปเป็นป่าเบญจพรรณ แหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญ ได้แก่ น้ำพุร้อนโป่งกระทิง จุดชมนกเงือกบางกะมา จุดชมวิวเหนืออ่างเก็บน้ำบ้านไทยประจัน สิ่งอำนวยความสะดวกในพื้นที่ ได้แก่ ห้องน้ำ บ้านพัก ลานกางเต็นท์ ลานจอดรถ ศูนย์บริการนักท่องเที่ยว ร้านค้า เส้นทางศึกษาธรรมชาติ และป้ายสื่อความหมายต่าง ๆ

3. ระดับความพึงพอใจและปัจจัยที่มีผลต่อความพึงพอใจของผู้มาเยือนที่มีต่อสิ่งอำนวยความสะดวกของอุทยานแห่งชาติเฉลิมพระเกียรติไทยประจัน จังหวัดราชบุรี สรุปได้ว่า ผู้มาเยือนมีความพึงพอใจต่อสิ่งอำนวยความสะดวกของอุทยานแห่งชาติเฉลิมพระเกียรติไทยประจัน จังหวัดราชบุรี อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.94 สำหรับปัจจัยที่มีผลต่อความพึงพอใจของผู้มาเยือนที่มีต่อสิ่งอำนวยความสะดวกของอุทยานแห่งชาติเฉลิมพระเกียรติไทยประจัน จังหวัดราชบุรี ได้แก่ วัตถุประสงค์ของการมาเยือน และประเภทของกลุ่มผู้มาเยือน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเพื่อนำงานวิจัยนี้ไปใช้

1. ผู้มาเยือนมีความพึงพอใจต่อสิ่งอำนวยความสะดวกของอุทยานแห่งชาติเฉลิมพระเกียรติไทยประจัน จังหวัดราชบุรี อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.94 ซึ่งถือว่าความพึงพอใจของผู้มาเยือนอยู่ในระดับที่น่าพอใจ ดังนั้น เจ้าหน้าที่ในสังกัดหน่วยงานอุทยานแห่งชาติเฉลิมพระเกียรติไทยประจัน จึงควรจัดทำแผนงานการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกของอุทยานแห่งชาติแห่งนี้ให้ดีกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน เพื่อยกระดับความพึงพอใจของผู้มาเยือนให้อยู่ในระดับมากที่สุด และสามารถดึงดูดให้ผู้มาเยือนเดินทางมาเยือนในอนาคตในจำนวนที่มากยิ่งขึ้นต่อไป เช่น แผนพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกเกี่ยวกับร้านอาหาร ร้านขายของที่ระลึก ป้ายสื่อความหมายต่าง ๆ ในพื้นที่ เส้นทางเดินป่าศึกษาธรรมชาติในพื้นที่ เป็นต้น

2. อุทยานแห่งชาติเฉลิมพระเกียรติไทยประจัน ควรนำข้อมูลระดับความพึงพอใจของผู้มาเยือนที่มีต่อสิ่งอำนวยความสะดวกของอุทยานแห่งชาติเฉลิมพระเกียรติไทยประจันในบางประการที่ผู้มาเยือนมีความพึงพอใจอยู่ในระดับที่ต่ำกว่าสิ่งอำนวยความสะดวกด้านอื่น ๆ มาใช้ประกอบการแก้ไข ปรับปรุงและพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกดังกล่าวให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น เช่น ความเหมาะสมและความเพียงพอของร้านอาหารของ

ที่ระลึก ความเหมาะสมและความเพียงพอของร้านอาหาร ความเหมาะสมและความเพียงพอของเส้นทางเดิน
ป่าศึกษาธรรมชาติในพื้นที่ เป็นต้น

3. อุทยานแห่งชาติเฉลิมพระเกียรติไทยประจันควรนำปัจจัยวัตถุประสงค์ของการมาเยือน และ
ประเภทของกลุ่มผู้มาเยือน มาใช้เป็นข้อมูลประกอบการกำหนดแผนงานเพื่อพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวก
ของอุทยานแห่งชาติเฉลิมพระเกียรติไทยประจัน ให้มีความสอดคล้องและสามารถตอบสนองต่อความ
ต้องการของกลุ่มผู้มาเยือนที่เดินทางมาเยือนในอนาคตได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

อุทยานแห่งชาติเฉลิมพระเกียรติไทยประจัน จังหวัดราชบุรี ควรศึกษาวิจัยเพิ่มเติมดังต่อไปนี้
การศึกษาความคิดเห็นของผู้มาเยือนที่มีต่อการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกและการให้บริการของ
อุทยานแห่งชาติเฉลิมพระเกียรติไทยประจัน จังหวัดราชบุรี

การศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในพื้นที่
อุทยานแห่งชาติเฉลิมพระเกียรติไทยประจัน จังหวัดราชบุรี

การศึกษาและสำรวจเส้นทางเดินป่าศึกษาธรรมชาติเพิ่มเติม เพื่อส่งเสริมด้านการท่องเที่ยวในพื้นที่
อุทยานแห่งชาติเฉลิมพระเกียรติไทยประจัน จังหวัดราชบุรี

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาวิจัยครั้งนี้สำเร็จลงด้วยดี เนื่องจากได้รับความอนุเคราะห์และความร่วมมือจากหลายฝ่าย
ผู้ศึกษาขอขอบพระคุณ ผศ.ดร. กิตติชัย รัตนะ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก และ ศ.ดร. อภิชาติ ภัทรธรรม
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำ ตรวจสอบ และแก้ไขงานวิจัยฉบับนี้ให้สำเร็จลงด้วยดี
ด้วยดี ผู้ศึกษาขอขอบคุณผู้มาเยือนชาวไทยที่เดินทางมาเยือนในพื้นที่อุทยานแห่งชาติเฉลิมพระเกียรติไทย
ประจัน จังหวัดราชบุรี ในช่วงระหว่างเดือนพฤษภาคม-กรกฎาคม 2564 ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างของการศึกษา
ทุกท่านที่ได้ให้ความร่วมมือตอบแบบสอบถาม และให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการศึกษานี้เป็นอย่างดี

เอกสารอ้างอิง

กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช. (2564ก). *เรื่องนารูเกี่ยวกับอุทยานแห่งชาติ : การจัดการ*

อุทยานแห่งชาติ. สืบค้นเมื่อ 26 มีนาคม 2564, จาก

http://www.dnp.go.th/parkreserve/Np/Html/Management/Manage_Np.html.

กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช. (2564ข). *สถิตินักท่องเที่ยวและยานพาหนะในเขตอุทยาน*

แห่งชาติ. สืบค้นเมื่อ 26 มีนาคม 2564, จาก

<http://portal.dnp.go.th/Content/nationalpark?contentId=20014>.

กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช. (2564ค). *อุทยานแห่งชาติเฉลิมพระเกียรติไทยประจัน*.

สืบค้นเมื่อ 26 มีนาคม 2564, จาก

http://park.dnp.go.th/visitor/nationparkshow.php?PTA_CODE=9130.

ชุมพร ขาวผ่อง. (2561). *ความพึงพอใจของผู้มาเยือนที่มีต่อสิ่งอำนวยความสะดวกและการให้บริการของ*

อุทยานแห่งชาติหมู่เกาะช้าง: กรณีศึกษาหมู่เกาะรัง ตำบลเกาะหมาก อำเภอเกาะกูด จังหวัดตราด.

(วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์).

- บทมากร ศรีสุวรรณ. (2560). ความพึงพอใจของผู้มาเยือนที่มีต่อสิ่งอำนวยความสะดวกและการให้บริการของอุทยานแห่งชาติเวียงโกศัย จังหวัดแพร่. (วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์).
- ประภาเพ็ญ สุวรรณ. (2526). ทศนคติ : การวัดการเปลี่ยนแปลงและพฤติกรรมอนามัย. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. (2540). วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ภานุมาศ สามสีเนียม. (2559). ความพึงพอใจของผู้มาเยือนที่มีต่อสิ่งอำนวยความสะดวกและการให้บริการของอุทยานแห่งชาติน้ำตกโยง จังหวัดนครศรีธรรมราช. (การศึกษาค้นคว้าอิสระวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์).
- มณเฑียร วิริยะพันธุ์. (2562). ความพึงพอใจของผู้มาเยือนที่มีต่อสิ่งอำนวยความสะดวกและการให้บริการของอุทยานแห่งชาติภูผาเทิบ จังหวัดมุกดาหาร. (วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์).
- วนาลี วิริยะพันธุ์. (2563). ความพึงพอใจของผู้มาเยือนที่มีต่อการจัดการการท่องเที่ยวของอุทยานแห่งชาติแก่งตะนะ จังหวัดอุบลราชธานี. (วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์).
- เอกชัย แสนดี. (2556). ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการให้บริการด้านการท่องเที่ยวของอุทยานแห่งชาติเขาชะเมา-เขาวง อำเภอเขาชะเมา จังหวัดระยอง. (การศึกษาค้นคว้าอิสระวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์).
- Yamane, T. (1973). *Statistics; An Introductory Analysis*. (3rded). Tokyo: Harper International Edition.